

نام و نام خانوادگی: .....
مقطع و رشته: دهم انسانی
نام پدر: .....
شماره داوطلب: .....
تعداد صفحه سؤال: ۱ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران

نام درس: جامعه‌شناسی
نام دبیر: آقای انبارلو
تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۰۳/۲۳
ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر	نمره
۱	پدیده اجتماعی چیست و دلیل معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی را توضیح دهید؟		۱
۲	چه تفاوت‌هایی میان بدن موجود زنده و جهان اجتماعی وجود دارد؟ توضیح دهید؟		۱
۳	عمیق‌ترین و سطحی‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی کدام اند؟ چرا؟		۱
۴	جهان‌های اجتماعی را بر اساس فرهنگ آن‌ها به دو نوع تقسیم می‌کنند. نام برده و به طور کامل توضیح دهید؟		۱
۵	قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی و ارتباط آن‌ها با هم را به طور کامل توضیح دهید؟		۱/۵
۶	ابعاد متمایز هویت انسان را نام برده و برای هر کدام از این ابعاد مثال بزنید؟		۱/۵
۷	جامعه‌پذیری را شرح دهید؟		۰/۵
۸	منظور از نظارت و کنترل اجتماعی چیست؟		۱
۹	تحرك اجتماعی و تاریخچه معرفی آن را شرح داده و انواع آن را با مثال نام توضیح دهید؟		۱/۵
۱۰	تعارض فرهنگی و علل وقوع آن را توضیح دهید؟		۱
۱۱	هویت فرهنگی جهان اجتماعی چگونه به وجود می‌آید؟		۰/۵
۱۲	تحول فرهنگی، تزلزل فرهنگی و بحران هویت را جداگانه تعریف کرده و ارتباط آن‌ها را بنویسید.		۲
۱۳	غربی شدن، غرب‌گرایی و غرب‌زدگی را با هم مقایسه کنید؟		۱/۵
۱۴	از خودبیبگانگی فرهنگی را تعریف کرده و انواع آن را شرح دهید؟		۱
۱۵	انقلاب اسلامی چه تأثیری بر هویت ایرانی گذاشت؟ توضیح دهید.		۱
۱۶	رابطه گسترش فرهنگ را با جمعیت توضیح دهید؟		۱
۱۷	منظور از سیاست‌های جمعیتی چیست؟		۰/۵
۱۸	ایران بر چه اساس می‌خواهد هویت اقتصادی نوینی را ایجاد کند؟		۱
۱۹	در چه صورتی جمعیت می‌تواند موجب تحقق جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن شود؟		۰/۵

صفحه‌ی ۱ از ۱

جمع بارم: ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران

دبیرستان غیر دولتی دخترانه/پسرانه

کلید سؤالات پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی ۹۷-۹۶

نام درس: جامعه‌شناسی

نام دبیر: آقای انبارلو

تاریخ امتحان: ۹۷/۰۳/۲۳

ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	به کنش اجتماعی و پیامدهای آن «پدیده اجتماعی» می‌گویند. کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن می‌باشند. پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.	
۲	عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آنها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آنها به وجود می‌آید.	
۳	می‌دانید که هیچ جامعه‌ای بی نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ ولی هنجارها و نمادها بر حسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آنها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود. عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند. عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند. باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند.	
۴	جهان دنیوی دارای فرهنگ دنیوی است. به فرهنگ دنیوی «فرهنگ سکولار» نیز می‌گویند و منظور از آن، فرهنگی است که عقاید و ارزش‌های آن، مربوط به همین جهان است. در این فرهنگی جهان دیگر انکار می‌شود یا در محدوده منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود. جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعدادها را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد. به جهان معنوی، فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند. انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده، چهره‌ای آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.	
۵	ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آنها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آنها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد. قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آنها براساس عمل مردم تغییر می‌کند. هر اندازه مردم مطابق ارزشها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند. اما اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آنها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.	
۶	بعد جسمانی، نفسانی و اجتماعی. ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود. برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند. در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است. زندگی اجتماعی انسان‌ها، طبیعت را تهدید می‌کند. «یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.»	
۷	به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.	
۸	استفاده از روش‌هایی که بتواند جریان جامعه‌پذیری را کامل کند. به مجموعه که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.	
۹	برای اولین بار پیتر سورکین؛ جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر - صعودی، افقی و نزولی.	

۱۰	تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.
۱۱	هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی به وجود می‌آید.
۱۲	برخی تغییرات از نوع تغییراتی است که درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهد ولی برخی تغییرات، یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. به این گونه تغییرات اساسی در جهان اجتماعی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کند، تحول فرهنگی می‌گویند. گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به «تزلزل فرهنگی» منجر شود. تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. به عبارت دیگر، ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد. تزلزل فرهنگی می‌تواند به «بحران هویت» منجر شود. بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
۱۳	غربی شدن: معادل «وستر نیواسیون» جریانی است که فرد یا گروه‌ها عملاً به غرب روی آورده و روابط و نهادها و ارزش‌های غرب پذیرفته می‌شود. غرب گرایی: معادل «وستر نیوسم» یک نوع گرایش فکری است که فرد یا گروهی به هر آنچه غربی است تمایل دارند و از سنت‌های خودی و شرقی بیزار است. غرب زدگی: به گرایشی گفته می‌شود که در آن علاقه‌مندی زیادی به غرب وجود دارد و اقتباس فرهنگ غربی نه از روی شناخت، بلکه کورکورانه و لجام گسیخته می‌باشد. و این تمایل در کلیه شئون زندگی فرد مشهود می‌شود.
۱۴	به بیگانگی جهان اجتماعی از خود بیگانگی فرهنگی گفته می‌شود. دو معنای متفاوت خود بیگانگی فرهنگی: ۱- از خود بیگانگی تاریخی: زمانی که جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند. ۲- از خود بیگانگی حقیقی (فطری): زمانی که عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع از آشنایی اعضای جامعه با حقیقت انسان و جهان شود.
۱۵	انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود. بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود؛ بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود. جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت علیهم السلام، به هویت اسلامی خود بازگشت و تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد و به این ترتیب از مرزهای جامعه ایمانی خود، در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بود، به مدت هشت سال دفاع کرد. این مقاومت تا امروز ادامه یافته است.
۱۶	راه گسترش فرهنگ از طریق شناختن، پذیرفتن و عمل کردن صورت می‌گیرد که این فرآیند توسط افراد یک جامعه انجام می‌شود؛ حاملان و عاملان فرهنگ و معانی آن، اعضای جهان اجتماعی هستند و هر چه اعضا بیشتر باشد آن فرهنگ بسط و گسترش بیشتری می‌یابد.
۱۷	تدابیری که نهاد سیاست در هماهنگی با مردم، در مواقع افزایش یا کاهش جمعیت، برای حل مشکل جمعیت، اتخاذ کرده و به اجرا در می‌آورد.
۱۸	براساس عدالت، با اتکاء به دانش و فناوری و با تأکید بر استقلال، خودکفایی، منع خام فروشی ثروت‌های طبیعی، حفظ اقتدار و عزت ملی، درون زایی درعین برون‌گرایی هویت اقتصادی نوینی را در این سرزمین پایه‌ریزی کنند.

فرهنگ و معنایی که با گسترش جمعیت، بسط می‌یابد فرهنگ حق باشد، افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان فرهنگ حق باشند.	۱۹
نام و نام خانوادگی مصحح: مسعود انبارلو	جمع بارم: ۲۰
امضاء:	